

DRE
NAR-
ORVOS

CZI-UT
EGEK-
NDEL.

épésre
ztik
tással

mmü.

birájától.

730-2.2

ay.

zi II-ik se-

00 korona

zen állást

I. t. c. 5.

3. §-ában

ztatásukat

3 hó 30-ig

is kivá-

gom ki-

1-én.

lgabiró.

ba

zm.

na

ő.

an.

et

li a

ál

ala.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egy szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 131. szám.

Kedd, június 11.

A községi jegyző.

— június 11.

A parlamenti botrányok zajában a nagy közönség szemei elől egészen háttérbe szorult a községi és körjegyzők, segédjegyzők és községi alkalmazottak országos kongresszusa, melyet Budapesten, a hét első napjaiban tartottak meg. Több mint négyezren vettek részt a városligeti Iparcsarnokban tartott kongresszuson.

Kizárólag a községi és körjegyzők és segédjegyzők, valamint a községi alkalmazottak anyagi érdekeivel, ellátásukkal és szolgálati viszonyaikkal, hivatali állásukkal foglalkoztak. Ez azonban oly fontos és életbevágó országos kérdés, amely megérdemli, hogy azzal foglalkozzunk, mert különben, ha a jegyzők jogos kívánságai kielégítést nem nyernek, egyszerre esődbe juthat az egész községi közigazgatásunk.

Ez a veszedelem pedig annival súlyosabb, mivel egész közigazgatási rendszerünk a községi szervezet alapja, irányító lelke és egyetlen végrehajtó közege a községi és körjegyző. A községi és körjegyző viszi át az életbe, valósítja meg a törvénytől, a királyi és miniszteri rendeletről az utolsó főszolgabírói ukázig az összes jogszabályokat. A községi és körjegyző állítja össze az évi újoncok névjegyzékét és állítja őket a katonai sorozó-bizottság elé. Kézbessíti a katonai behívó parancsot. Mozgósításkor a községi és körjegyző nagyobb jelentőségű tényező, mint a hadtestparancsnok, mert ez a községi jegyzőtől kapja az eleven katonákat, kik addig nála csak a papíron vannak meg. A községi és körjegyző egyénenkénti kivetője és beszédje az állami adóknak, kezelője a fogyasztási adóknak. Azt lehet mondani, hogy a községi adópénztár az a sok ezer forrás ebben az országban, ahonnan a milliárdos évi költségvetés összefoly.

A községi és körjegyző nyilvántartója és végrehajtója az általános tan kötelezettségről szóló törvénynek, ekként az ország kulturális tényezőinek egyik legtevékenyebb részese.

A községi és körjegyző az állami anyakönyvek vezetője, a halálesetek és örökösödési ügyek felvevője. Azt lehet mondani, hogy a községi és körjegyző a koporsótól, a házasságkötésen keresztül egész a sirig ott áll a magyar honpolgár mellett minden ügyes-bajos dolgában, midőn állampolgári jogai és kötelességei gyakorlása válik aktuálissá.

Amelyik községben rossz, hanyag, lelkiismeretlen a községi és körjegyző, ott nagy a gyermekhalandóság, pusztít a sokféle ember és állatjárvány, mivel hogy a községi és körjegyző a közegészségügyi törvényeknek szintén a végrehajtója. A vármegyei, a járási, a községi fizikus csak papíron, vagy telefonon rendelkezik, de a községi és körjegyző a való élettel foglalkozik. Ő bünteti meg és ő állítja törvény elé a szülőt, kinek orvosi segély nélkül hal el gyermeke, ő intézkedik a beteg állatok kiirtása felől, ő a járványok ellen házanként, portánként fogantosi-

tandó óvintézkedések tényleges végrehajtása iránt.

A községi és körjegyzőnek mindent tudni kell. Ennek a feje kell, hogy egy nagy lexikon legyen, hogy mindenkinek, minden időben utbaigazítással szolgáljon, ha pedig a saját hatáskörébe tartozik, azonnal és helyesen intézkedjék, mert a községi és körjegyző az, aki mindenkitől függ, mindenkinek felelős, a főszolgabírótól fel a miniszterig.

A legteljesebb mértékben érthető és jogos tehát a községi jegyzők mozgalma helyzetük javítása iránt s azért csak pártolni lehet a községi és körjegyzőknek a mostani kongresszuson kifejezett kívánságait, hogy: 1. rendeztessék köztisztviselői minőségük, 2. rendeztessék a fizetésük akként, hogy a XI. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba juthassanak és minden tekintetben ugy az ellátásra, mint a családi pótlék, a nyugdíj, özvegyi ellátás és a féláru vasuti jegyek dolgában is a többi állami és köztisztviselőkkal egyenlő elbánásban részesüljenek.

És bizonyosra is vesszük, hogy a kormány méltányolni is fogja a jegyzői kar kívánságait.

Egy hónapi közigazgatás.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Nagybcskerek, jun. 11.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta június havi rendes ülését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, dr. Vincze-hidy Ernő m. főjegyző, Kéler Akos m. főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Riesz Jakab arvaszéki h. elnök, Páll Albert pénzügyigazgató-helyettes, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, Hauser Károly báró, dr. Pollák Győző, Steinitzer Géza, Schulpe Vilmos, Vincze-hidy Izó bizottsági tagok, Bielek Antal, Demkó István, dr. Baár Jenő, Farkas Vince, Bielek Vilmos, dr. Horváth N. előadók.

Az ülés tárgysorozatából a szakelőadók jelentéseit a következőkben adjuk:

Az adóügyekről

Páll Albert pénzügyigazgató-helyettes ezeket jelenti:

Torontálvármegye területére állami egyenes adóban: a) Megállapított adó-tartozás 6,099.142 kor. 81 f. b) Befizetés 2,702.452 kor. 36 f. Hátralék: 3,396.690 K 45 f., vagyis az összes tartozásnak 55%-a. A folyó évi május havi befizetés 86.564 kor. 97 fillérrel, a f. évi január—május havi befizetés pedig átlag 150.922 kor. 98 fillérrel kisebb mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak.

Hadméntségi díjban: a) Megállapított adó-tartozás 188.804 kor. 93 f. b) Befizetés 27.933 kor. 69 fillér. Hátralék: 160.871 kor. 24 fill., vagyis az össztartozás 85%-a. A folyó évi május havi befizetés 555 kor. 61 fillérrel kisebb, a f. évi január—május havi befizetés átlag 1583 kor. 03 fillérrel nagyobb, mint a múlt év

hasonló időszaki befizetések voltak. A m. kir. pénzügyigazgatóság a f. évi május havában ideiglenes hazadómentességet nem, ellenben 12 esetben fizetési halasztást engedélyezett.

A népoktatási ügyekről

Grézlo János kir. tanfelügyelő jelentése így szól:

Az elmúlt hónapban iskolalátogatásainkat jobbra befejeztük. Személyesen látogattam meg az óbesenyői, kiszombori, törökbecsei és felsőmuzslyai áll. el. iskola és óvodákat; továbbá a törökbecsei áll. polg. fiú és leányiskolát. Cseri Gyula kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a töröktopolyai, pusztanovoszlói, torontáltordai, óbébi, a kübekházi, rábei s szőregi népoktatási intézeteket. Várady Dezső kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a kocsóháti, imrepusztai, sárafalvai, egresi, papdi, berekszónémeti, nyerői, kegleviehházai, bolgártelepi, pusztaporgányi és porgányi iskolákat. Fejlesztő Kálmán kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a kanaki róm. kath. és gör. kel. szerb hitfelekezeti elemi iskolát, Zichyfalván az áll. óvodát, Nagymargittán a gkel. szerb és román el. iskolákat, az úrményházi áll. el. iskolát s végül a bégaszentgyörgyi közs. óvodát. Hivatásunk a múlt hónapban a jövő tanévre bekövetkezendő személyi változásokat készítette elő. Az újonnan szervezett s a már meglévő áll. iskolák fejlesztése, egyes tanítók elhalálózása s nyugdíjazása folytán üresedésben levő állások betöltése végett felterjesztett XII. sz. kimutatás alapján miniszter ur öngyméltósága 11 tanítói és tanítónői állásra június 15-iki határidővel pályázatot hirdetett. A XIII. sz. annakidején főispán ur öngyméltóságának is bemutatott kimutatás alapján Márton Géza és neje óbesenyői áll. tanítók hivatalból a szolgálat érdekében a huszti, Eisler Miklós s neje magyarszentmártoni állami tanítók a tápiógyörgyei s Távolgy Irma kübekházi áll. tanítónő a sarudi áll. iskolához helyeztetek át. Kozmáné Szimits Melánia fényű állami óvónő végkielégítése folytán üresedésbe jött állásra Pálffy Lenke, az újonnan szervezett zichyfalvai II. sz. áll. óvodához Sántha Jolán neveztetett ki óvónővé. Baaden Károly nagybcskerekai áll. el. iskolai igazgató-tanító szeptember 1-étől évi 2300 K-val végleg nyugdíjaztatott. Wiltsehgő Leopoldina nagybcskerekai nőegyleti óvónő 36 évi áldásdus működése után mindnyájunk sajnálatára elhunyt. A Nagybcskerekén újonnan épülő két állami elemi iskolai épület 360 ezer korona költségeinek fedezésére a város által felvett kölcsön törlesztésére miniszter ur öngyméltósága a szükséges annuitást a helyi járulékok terhére engedélyezte s így a város minden megterheltetés nélkül két modern, a követelményeknek mindenben megfelelő új iskolaépülethez jut, mely a szükségletnek belátható időre meg fog felelni. Dr. Vida Zoltán volt magyarpadéi birtokos az ottani szegény tanulók segélyezésére 12.000 koronás alapítványt tett, mely alapítványt a község kezelvén, annak szabályzatát a vármegye törvényhatósága jóváhagyta. Ezen szabályzat 1 példányát vall. és közokt. m. kir. miniszter urnak mint a közalapítványok felsőbb ellenőrző hatóságának bemutattam. Tisztelettel javasolom, hogy az alapítványtevőnek méltóztassanak köszönetet mondani.

Miután Bárány Árpád kir. tanfelügyelő a pancsovai kirendeltség vezetője tesz jelentést kisebb ügyekről,

Vámos Ignác műszaki tanácsos terjeszti be havi jelentését

a következőkben:

A vármegye területén átvonuló állami közutak teljesen jókarban vannak. A törvényhatósági közutak kiépített szakaszai megfelelő állapotban, kiépítetlen szakaszai pedig ezidőben mindenütt nehézség nélkül járható állapotban vannak. A folyó évi fentartási fedenyag szállítása folyamatban van. A Nagybecskerek—zsabylai trvh. közut 1.200—5.500 km. szakaszán a kavics már lehengereltetett. Az árvíz az Orlód—tamáslaki trvh. közuton levő 1. és 2. sz. fahíd, valamint a partosi Berzavahid hidfőit kimosta, de nagyobb károkat nem okozott. A helyreállítás iránti intézkedés megtéetett. Az utadó természetbeni ledolgozására kötelezettek az elmúlt hóban 482 kézi napszámot dolgoztak le. A posta- és távirat-szolgálat ellen panasz nem merül fel.

A közegészségügy.

Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos a közegészségügyről a következőket jelenti:

Torontálvármegye egészségügyi viszonyai a most múlt május havában felletted kedvezők voltak. A heveny fertőző betegségek csekély számban szóróványosan léptek fel és enyhe lefolyásúak voltak; bejelentett: 9 vörheny, 26 difteritisz, 152 kanyaró, 5 hökhurut, 2 gyermekágyi láz és 2 bárányhimlő. Iskolák igen rövid időre bezárattak: Száresatelek, Rudna, Bótos, Torontálkeresztes, Alsó és Felső-íttebe községekben kanyaró miatt; óvodák pedig Józseffalván difteritisz, Alsó és Felsőíttebén kanyaró miatt bezárattak. Egyben felemlitem, hogy Sztepanov Szvetozár dr. Nagybecskerek városában orvosi gyakorlatot kezdett, Öregfalura pedig Rassa Darinka okl. szülésznő letelepedett. A köztisztaság fentartása tekintetében a legmesszebb menő óvintézkedések elrendeltettek és azok keresztülvitelének az ellenőrzésére a tiszti főorvos helyszíni vizsgálatokat tart. Végül megjegyzi, hogy az oltó-orvosok jelentései szerint az első oltások és újraoltások folyamathban vannak.

Dr. Dellimanics főispán a jelentés kapasan fölhívja a főorvos figyelmét arra, hogy az árvízszújtotta vidéken a víz előtötte az összes kutakat. Kivánatosnak tartaná, ha a főorvos megvizsgálná a helyzetet, nehogy az esetleg megfertőzött kutak révén azon a vidéken járványok üssenek ki.

A főorvos kijelenti, hogy a napokban kimegy a helyszínére s beható vizsgálatot tartva az összes szükséges intézkedéseket megteszi.

Miután még dr. Riesz Jakab az árvízügyekről, dr. Kovács Rókus kir. ügyész pedig a börtönügyekről jelenti, hogy semmi különös felemlíteni való nincs, több kisebb felebbezett ügyet intéznek el s ezzel az ülés véget ér.

HIREK.

A rendkívüli megyei közgyűlés.

Mint már említettük, Torontálvármegye törvényhatósága június 17-ikén d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésre vonatkozó állandó választmányi ülés június 12-ikén d. u. fél 4 órakor lesz. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának főbb pontjai a következők:

Báró Tallián Béla és társai indítványa a politikai helyzetre vonatkozólag. A községi, kör- és segédjegyzői nyugdíj-szabályrendelet életbeléptetése. — Györgyháza község határozata földvédel tárggyában. — Arkod község elnevezésének a régi „Jarkovác“ névre leendő visszaváltoztatása iránt Mihajlovics Dusán és társai kérvénye. — Az elhagyott gyermekek segélyalapjának 1911. évi számadása. — Perjámos község határozata a községi alkalmazottak biztosítása tárgyában. — Felsőmuzslya község legelő-ügye. — Felsőíttebe község határozata a koresmáknak vasár- és ünnepnapokon leendő zárvaratása tárgyában.

— Adományok a torontáli árvízkarosultaknak. A módosi takarékpénztár 400 koronát, Menezér Lipót és neje, dr. Basch Imre egyet, magántanár 30-30 koronát, Purjesz Zsigmond egyetemi tanár és neje

az utügyekről

pedig 20 koronát adományozott a torontáli árvízkarosultaknak, amely adományokért ezuton is halás köszönetet mond a vármegye alispánja.

— **A zárdaiskola vizsgái.** A nagybecskereki zárdaiskola idei vizsgáit a következő sorrendben tartják meg:

Tornavizsga. Szombat, június hó 15-én d. e. Elnökök: Magyary Pál apát és dr. Fialowski Béla. Francia nyelv vizsga. Szerda, jun. 19-én d. e. Elnök Magyary Pál apát. Tanfolyam. Szerda, június hó 15-én d. e. Elnök Magyary Pál apát.

A népiskolában. Első osztály. Hétfőn, június hó 17-ikén délelőtt. Elnök Weiterschan Mihály. Második osztály. Ugyanazon napon délután. Elnök Boróczy Dezső. Harmadik osztály. Kedden, június 18-án d. e. Elnök Mayer Rezső, Negyedik osztály. Ugyanazon napon délután. Elnök Krumenacker Ferenc. Ötödik és hatodik osztály. Szerda, jun. 19-én d. e. Elnök Szegfű Sándor.

A magánintézetben. Első és második osztály. Kedden, június hó 18-án délelőtt. Elnök Szilágyi Albert. Harmadik és negyedik osztály. Ugyanazon napon délután. Elnökök Steinitzer Géza és Haidegger Lajos.

Polgári leányiskolában: Első osztály. Szerda, június hó 19-én délután. Elnök Wégling István. Második osztály. Csütörtök, június hó 20-ikán délelőtt. Elnök Franz J. L. Harmadik osztály. Ugyanazon napon délután. Elnök Harzer József. Negyedik osztály. Péntek, június hó 21-ikén délelőtt. Elnökök Balázi József és dr. Annau Ernő. Záróünnepély. Szombat, június hó 22-ikén délelőtt 9 órakor. Elnökök Jankó Ágost és dr. Perisics Zoltán. A vizsgálatok kezdete ugy a népiskolában, mint a magánintézetben és polgári iskolában mindennap délelőtt 8 órakor, zenevizsga pedig 9 órakor. Június hó 29-ikén délelőtt 8 és fél órakor a helybeli plébánia-templomban hálaadó istentisztelet lesz.

— **Az adóhivatal hivatalos órái.** A nagybecskereki m. kir. adóhivatal hivatalos órái június 15-ikétől kezdve délelőtt 7 órától d. u. 1 óráig tartanak.

— **A szatmármegyei árvízkarosultaknak.** Szatmárvármegye fehérgyarmati járásának árvízkarosultjai számára Torontálvármegye központi járásában 37 korona 17 fillért gyűjtöttek össze, amely összeget a főszolgabíróság a vármegye alispánja útján rendeltetési helyére juttat.

— **Évzáróvizsgák és záróünnepély a Messinger-féle leánynevelő-intézetben.** A nyilvánossági joggal felruházott Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézetben a záróvizsgák az idén a következő sorrendben tartatnak meg: Június hó 15-ikén tornaünnepély és majális az erdőben. 19-ikén d. e. 10 órakor önképzőköri zárógyűlés és zenevizsga, 20-ikán d. e. I. és II. elemi, d. u. III. és IV. polgári iskola záróvizsgája. A vizsgák d. e. 9 és d. u. 3 órakor kezdődnek. A 19-ikén megtartandó önképzőköri gyűlés és zenevizsga sorrendje a következő: 1. Molez H.: „Induló“, előadják: Dembik Ilonka, Baraekov Szmilja, Turinszky Olga és Müller Mariska. 2. Kleinecke: „Mazurka“, előadják: Brussin Dána és Braun Ilonka. 3. Kleinecke: „Rosenblüthen“, előadják: Kálmán Margit és Stefanovics Angyalka. 4. Schultz: „Rondino“, előadják: Várady Edith és Molnár Paula. 5. Schmidt: „Polonaise“, előadják: Bartha Annus, Ujhelly Mariska, Bartha Terike és Frank Erzsike. 6. Ganz: „Souvenir“, előadják: Szehr Ilonka és Turinszky Vera. 7. Eilenberg: „Die Mühle“, előadják: Eisler Istvánka és Schulek Eszti. 8. „Les quatres saison“, előadják: Stumpf Mici, Oláh Vera, Petrovics Olga, Braun Ilus, Grünberger Berta és Schlesinger Rózi. Zongorán kíséri: Toldy Ella. 9. Mattei: „Grand Valse“, előadják: Reitter Lujza, Stumpf Mici, Oláh Vera és Baneth Piri. 10. Braluns: „Ungarischer Tanz“, előadják: Biró Laci és Traub Jolán. 11. Pacher: „Valse Impromptu“, előadják: Abonyi Ilus és Abonyi Irén. 12. Grieg: „Norwegischer Brantzug“, előadják: Heidusehka Lilly és Szemere Ilona. 13. „Le petit Savoyard“, szavalja: Fodor Lilly. 14. Händel: „Halleluja“, előadják: Nagy Teca, Rubin Böske, Sztracsevics Erzi és Eibenschütz Szerén. 15. Grieg: „An den Frühling“, előadják: Toldy Ella. 16. Bizet:

„Mennet“, előadják: Pozojevich Vilma és Silber Irén. 17. Serly: „Remény“, énekli Stumpf Mici. 18. Gurlitt: „Rondo“, előadják: Sauerwald Ilonka és Maximev Lyubinka. 19. Mendelsohn: „Im des Vagnes“, előadják: Szekeres Aranka, Szmrenesevics Vrida és Dormuth Etelka, harmoniumon Dirner Irma. 20. Rubinstein: „Lichtertanz“, előadják: Spiegel Ibolyka. 21. Debnissy: „L'enfant prodigue“, előadják: Paull Mariska és Fodor Lilly. 22. „A hontalan“, előadják: Pozojevics Vilma és Sauerwald Ilonka. 23. Offenbach: „Babadal“, énekli: Spiegel Ella. 24. Wettig: „Klavier stück“, előadják: Maximev Lyubinka. 25. Bethoven: „Egmond“, előadják: Roth Szidi és Taly Ella. 26. Lincke: „Kardal“, énekli az intézet énekkara.

— **Elfogott betörő.** Veszedelmes embert sikerült elfognia tegnap a szegedi rendőrségnek Doró Illés személyében, aki a múlt hó 7-ikén Szabados Ignác itteni tejesarnok-tulajdonos lakásába betört s onnan 303 koronát elemelve nyomtalanul eltűnt Nagybecskerekéről. Az itteni csendőrség köröző-levele alapján a szegedi rendőrségnek most sikerült a betörőt elfognia. Dorót a csendőrök ma Szegedről Nagybecskerekre hozták s átadták a királyi ügyészségnek.

— **A hálósózárok réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin“ történet próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: Kollarich G. valamint Czika J. L. gyógyszerárakban és a készítőnél „Löcherer Gyula“ gyógyszerárában Bártfán.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Június 17. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Június 17. A munkapárt értekezlete.
Június 8. A közigazgatási bizottság ülése.

TÁVIRATOK.

Megszavazták

a házszabályrevíziót.

A házszabályok szigorítása. — Tisza István gróf nagy beszéde. — Tizennyolcadikáig elnapolták az üléseket.

Budapest, jun. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A parlamenti helyzetnek mai nagy eseménye az, hogy a képviselőház megszavazta a házszabályrevíziót, egészen abban a formában, amint azt az egykori koalíció vezérei, Apponyi, Kossuth, Andrássy és Zichy Aladár gróf megalkották. A mai ülésen Tisza István gróf páratlan nagyhatású beszéddel igazolta a többség, valamint a maga eljárását és harcát, amelyet minden önös érdektől menten, egyedül az ország érdekéért vívtak. A képviselőház ma is tárgyal egyebet s június 18-ikáig elnapolta magát.

Vilma és... énekl... do", elő... aximcsev... des Vag... Szmren... lka, har... binstein... Iboyka... e", elő... or Lilly... ozojevics... Offen... Ella. 24... előadja... thoven:... s Talvy... az in-

nes em... szegedi... lyében... Ignác... ba be... nyom... Az it... pján a... a be... na Sze... tadták

ák ki... zé tar... er Ci... azoló... tán a... i nem... sznál... estést... nem... szer... amint... és a... zertá-

nyvr... brától... tán 2... rnap.

nap... k ré... nden... órá... áraig... nden... eltől

és... den... gad... d... sz-

a

A képviselőház mai ülését

Tisza István gróf fél 11 órakor nyitotta meg.

Az ellenzékiek ma nem jelentek meg az ülésteremben, mert a kitiltott képviselők a katonai kordonon át nem tudtak bejutni a Házba, a többiek pedig ezekkel együtt nagy zenebonával elvonultak. Az utcán néptömeg csatlakozott hozzájuk, amelyet a rendőrség a Ferenciek-terén szétoszlaltatott.

Miután Tisza István gróf megnyitja az ülést és harmadszori olvasásban megszavazzák a tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat, áttérnek

a házszabályrevízió

tárgyalására. Itt az elnöklést Beóthy Pál alelnök veszi át.

Az indítványhoz először Lukács László miniszterelnök szól, aki kifejti, hogy az évek hosszú során át szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a mai házszabályok nem képesek biztosítani a parlament munkásságát. Köszönetet mond az indítványozónak a házszabályrevízióra irányuló indítványáért, amely alkalmas lesz arra, hogy biztos alapokra fektesse a parlament munkásságát. (Viharos éljenzés.)

Haydin Imre örömmel fogadja az indítványt.

Vió Antal szintén örömmel járul az indítványhoz, mert Fiume szenvedte éppen a legtöbb kárt azzal, mert az obstrukció miatt nem köthették meg a kereskedelmi szerződéseket.

Tisza István gróf beszéde.

Most a jobboldali első padsorban Tisza István gróf emelkedett nagy figyelem közben szólásra.

Beszédét azzal kezdi, hogy megérett kérdéssel állunk szemben. Hogy mennyire szükség van a házszabály módosítására, azt az egyszerű eset is eléggé bizonyítja, hogy például az indítványozó Vadász Lipót két év óta csak most jutott először szóhoz. A politikai következetlenségnek és erkölestelenségnek a legeklátásabb példája az, amit az ellenzék elkövet, hogy most tiltakozik a házszabály módosítása ellen, ellenben mikor ő volt a felelős és ő volt a kormányon, akkor maga is megcsinálta. Igaz, hogy 62 képviselő ki van tiltva a Házból a törvényes és házszabályszerű formák között, azonban még kilencven képviselő van, aki bejöhethet volna ma a Házba, hogy argumentumokkal szálljon sikra, ellenben ehelyett azonosítják magukat a botránycsinálókkal. Előkelő helyről mondják (Andrássy Gyula gróf nyilatkozott így), hogy izléstelenség, hogy a képviselőket kivezetik a Házból. Nem ez az izléstelenség, hanem az, hogyha az ellenzék sippal, dobbal, nádihegedővel megakadályozza a parlament munkásságát és ha ezt a parlament eltűri. Azonban nem türte, hanem a Ház élt jogával. Ha nem akarunk struccpolitikát folytatni, akkor kétségtelen, hogy a 22 éves szervei bajt csak operációval lehet megszüntetni. Igaz, hogy az operáció fájdalmas volt, de utána gyógyulás következik: az ország békéje helyreáll. Engedelmet kér, hogy amit nem szokott, a saját személyéről is mondjon egyet-mást. Már kora ifjúságától kezdve résztvett azokban a mozgalmakban, amely a házszabályok módosítására irányul s miniszterelnöksége idején meg is kísérlette, de hiába. Harmincesztendősi erkölcsi tőkét, amelyet sikerült összegyűjtenie, dobott most a küzdelembe. Nevetséges vád, hogy őt személyes ambíciók vezették.

Ertsey Péter: Azokat vezeti, azok a gazemberek!

Az elnök Ertseyt rendreutasítja.

Tisza István gróf: Nem gazemberek, csak tévednek. Lelkemben, ugymond, kevés a gyűlölet s inkább csak szeretet van. 1905-ben legesküdtebb ellenségeimnek tettem szolgálatot. Már akkor láttam, mennyire nőnek a veszélyek s felemeltem intő szavamat, de a nemzet legázolt. Akkor is némi elégtétellel kellett látnom, hogy hozzájöttek győzelmes ellenfeleim és beismerték, hogy nekem volt igazam. Minden erőmmel és tehetséggemmel, az isten kegyelmével arra kérem a nemzetet, hogy most higgyen nekem, ne amikor majd talán már késő lesz.

Párját ritkító, óriási, tomboló, hosszú, percekig tartó éljenzés és taps viharja zug fel Tisza István gróf beszéde után. Áradatként veszik körül Tiszát a képviselők s úgy ünneplik. Egyeseken olyan mély megindultság vesz erőt, hogy sirva fakadnak. Majdnem negyedórát tart az ünneplés, míg végre Beóthy Pál alelnök felteszi szavazásra az indítványt, amelynek eredménye az, hogy

kétszázharminc szavazattal, vagyis egyhangulag elfogadják a házszabályrevíziót.

Az elnök indítványára a legközelebbi ülést június 18-ikára, keddre tűzik ki, amikor a további teendőket állapítják meg. Ezzel az ülés véget ért.

A koalíció házszabályai.

Budapest, jun. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma befejezi az obstrukció leküzdésére irányuló akcióját. A Ház mai ülésében elfogadta a Vadász Lipót-féle indítványt, mely újra életbelépteti a koalíció által annak idején megalkotott házszabályszigorítást, amely az obstrukciókat a jövőre nézve lehetlenné teszi. Az a tény, hogy az új szigorított szakaszokat Apponyi, Andrássy, Justh, Kossuth és Zichy Aladár szerkesztették, amikor ők voltak kormányon, felmenti a munkapártot az alól is, hogy a mai ellenzékkel szemben a szigorítások helyességét bővebben indokolja. Amit az ellenzék vezérei 1908-ban helyesnek tartottak, nem tarthatják károsnak, helytelennek ma sem kizárólag azért, mert ma nem ők vannak a kormányon. A házszabályszigorítással a nemzeti munkapárt a magyar parlament akcióképességét örök időkre biztosította.

A Házelnökség a királynál.

Budapest, jun. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf, a képviselőház elnöke, valamint az alelnökök holnap délelőtt különkihallgatáson jelennek meg a királynál, hogy a szokásos bemutatkozást megtegyék.

Általános sztrájkok és tüntetések a vidéken.

Budapest, jun. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Debreczenben tegnap délután kimondták az általános sztrájkot. A munkások gyűlést tartottak, amelyen a pesti kiküldött kijelentette, hogy ahol munkapárti képviselő van, mindenütt általános sztrájkot fognak rendezni. A munkások ezután tüntetést rendeztek s egy csomó ház ablakát bevették, míg végre a rendőrség szétűzte őket.

Ugyancsak tüntetés és zavargás volt tegnap délután Nagyváradon is, ahol a zavargó tömeg ablakokat és kirakatokat vert be. A tömeg a rendőrséggel is összetűzött s két rendőrt megsebesített. Vi-

szont a rendőrség erre kardot rántott s a zavargók közül sokat megvagdalt. Végre katonaság vonult ki s ez verte szét a zavargókat.

Pozsonyban, Aradon és Kassán holnap mondják ki az általános sztrájkot.

A merénylő képviselő állapota.

Budapest, jun. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kovács Gyula, a merénylő képviselő állapota már egészen jó, úgy, hogy felgyógyulása most már egészen biztos.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.38
Buza (áprilisra)	—
Rozs (októberre)	9.46
Zab (októberre)	9.09
Tengeri (júliusra)	8.70
Tengeri (augusztusra)	8.78
Tengeri (májusra)	7.42

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

72.42-20

Árlejtési hirdetmény.

Öregfalu község képviselőtestületének 5. kgy. 355/910. számú határozata alapján közhírré tételük, hogy a községi járdák 3735 folyó méterben kiköveztetni, az átjárók 143 méter hosszban és öt darab átereszt (kishidak) létesíttetni fognak, mely munkálatok f. évi június hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Öregfalu község házában tartandó árlejtés alkalmával lesznek biztosítva.

Felhívataknak mindazon kövező mesterek, kik ezen munkára pályázni akarnak, hogy fent kitett időben és helyen jelenjenek meg. Óvadékkul köteles minden árlejtő az árlejtés megkezdése előtt 100 koronát a községi bíró kezéhez letenni.

Megjegyeztetik, hogy az egységár négy-szögméterenként teendő.

Az árlejtési és fizetési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekínthetők.

Öregfalun, 1912. évi június hó 6-án.

793-3.2 Öregfalu község előljárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Öregfalu község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy 5. kgy. 355/910. számú községi képviselőtestületi határozatával, mely 1114. kgy. 11828/910. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyatott, kimondotta, hogy a község járdáit kiköveztetni. Ezen művelethez 105000 darab elsőrendű vasastégla (klinger) szükségeltetik Öregfalu község vasuti állomására szállítva.

A szállítandó téglá biztosítására az árlejtés f. évi június hó 28-ik napjának reggeli 9 órájára tüzetik ki Öregfalu község házában.

Felhívataknak tehát mindazon téglagyárosok, kik ezen anyag szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy fent kitett időben és helyen jelenjenek meg.

Az árlejtés szóbeli és írásbeli, az írásbeli ajánlatok kellően felülbélyegezve és az ajánlott összegnek 5% bánatpénzével ellátva, az árlejtés megkezdése előtt a községi bírónál nyújthatók be, szóbeli árlejtők kötelesek 500 korona bánatpénzt letenni.

Az árlejtési, fizetési és szállítási feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekínthetők.

Öregfalun, 1912. évi június hó 6-án.

733-3.2 Öregfalu község előljárósága.

Melencei utca 2. szám alatt
 egy 3 szobás
 egy 2 szobás
udvari lakás
 mellékhelyiségekkel ==
augusztus 1-re kiadó.

Bővebbet: Kollarich Gábor
 gyógyszerárában Nagybecskereken.

742-3.1

Garçon lakás

mely áll egy udvari és egy
 utcai külön bejárattal, elegán-
 san butorozott, egymásba
 nyíló szobából, — kiadó
 Melencei-utca 289/7. sz. a.

Menczer Lipót házában.

741-x 1

Kapható: Czika József gyógyszerárában és Kovács
 Sándor drogeriájában

Hirdetmény.

Torontálszécsány állomáson feladott és
 az Országos raktárházak részvénytársaság
 nagybecskereki E. II. számú raktárába berak-
 tározott négy waggon zsizsikes buza 1912.
 június 12-én d. u. 3 órakor a helyszínen kir.
 közjegyző közbenjöttével nyilvános szóbeli ár-
 verés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfize-
 tés mellett el fog adatni.

Nagybecskerek, 1912. június 11-én.

Dr. Handler Lázár ügyvéd,
 mint Bauer Antal torontálszécsányi
 érdekeskedő képviselője

743-11

Igen tisztelt háziasszony!
 a legjobb festék szobapadló festésére

LINOL spirituszlack

ODALIN borostyánkőlack

1 kg. elegendő 16 m² beeresztésére

Egyedüli elárusítás

Tolveth és Mattanovich cégnél

Nagybecskerek

Főüzlet: Hunyadi-utca. Telefon 63

Fióküzlet: Melencei-u. Telefon 145

707-103

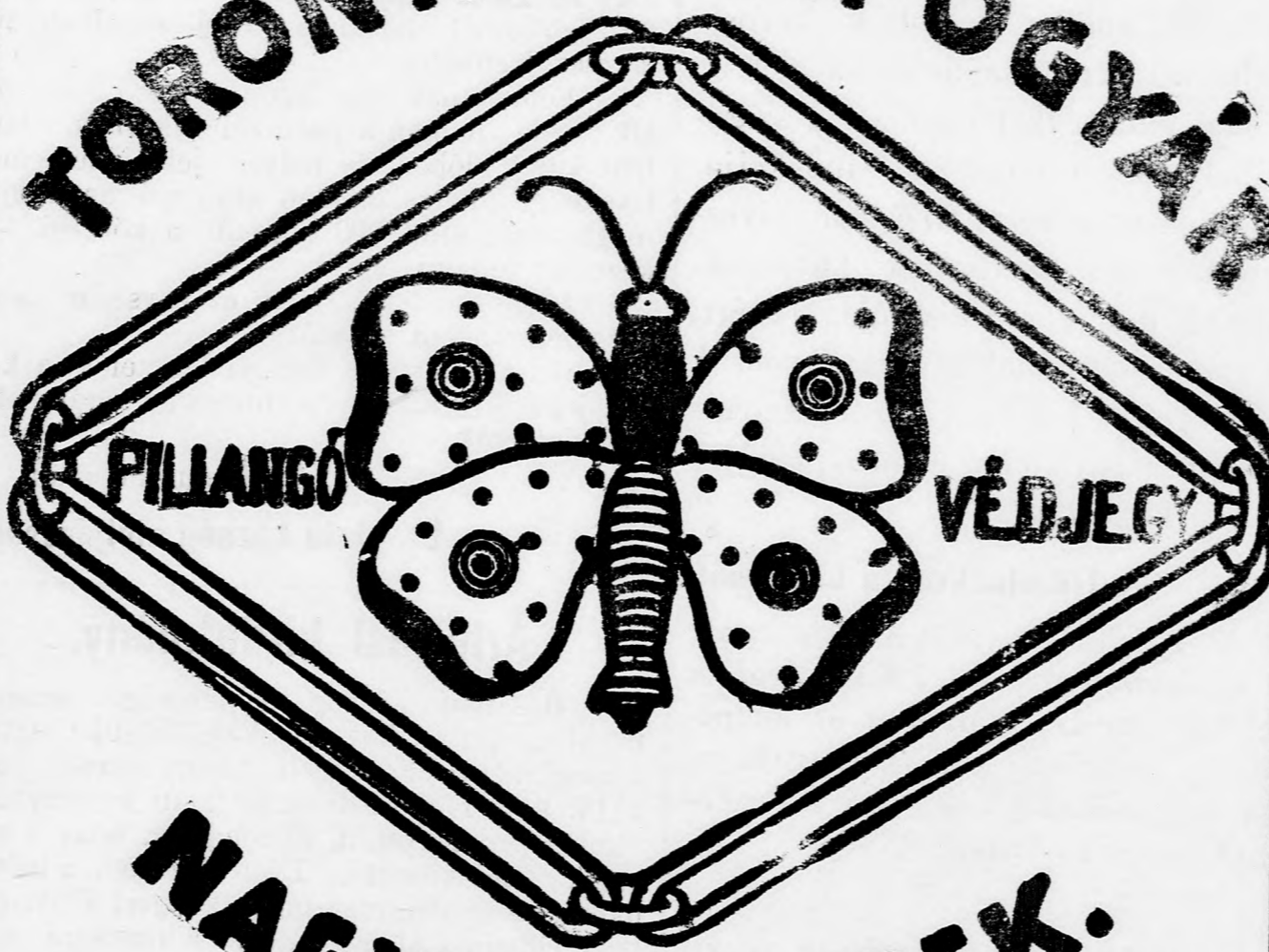
Fűtő

740-3.2

azonnali belépésre
keresztetik
 120 K. havi fizetéssel.

Városi villammű.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKEREK.

Külön cipőosztály!

Kaphatók mindennemű

férfi-, női- és gyermekcipők és szandálok.

Torontáli strapa-cipők.

Gazdag választék

kalapvirágok és
 napernyőkben,

a legjobb

illatszerekben és
 gummilabdákban.

**Benó
 Testvérek**

rövidáru, cipő és játékszeráru
 üzlete

Nagybecskerek

Telefon: 201.

Alapítási év: 1870.